

Til
Kunnskapsdepartementet

Ref:

Vår ref:

Saksbeh.:
Marit Gjervan

Dato:
21. desember 2007

HØRINGSNOTAT OM ENDRING I BARNEHAGELOVEN

Nasjonalt senter for flerkulturell opplæring (NAFO) har følgende merknader til forslag om endringer i barnehageloven:

Innføring i lovfestet rett til barnehageplass:
NAFO støtter dette forslaget.

Innlemming av statstilskuddene til barnehager i inntektssystemet til kommunene:
NAFO støtter ikke forslaget om å innlemme samtlige øremerkede statstilskudd til barnehagene i kommunenes inntektssystem.

Når det gjelder tilskudd for barn med særskilte behov knyttet til minoritetsspråklige barn i barnehagen, mener vi at disse midlene fortsatt skal være øremerket.

Denne tilskuddsordningen har allerede vært gjennom en omlegging i 2004. Fra å være et tilskudd direkte knyttet til å gi barn med minoritetsspråklig bakgrunn *tospråklig assistanse* i barnehagen, favner tilskuddsordningen nå videre ved å inkludere *ulike tiltak* som bedrer språkforståelsen blant minoritetsspråklige barn.

Rambøll Management evaluerte i 2006 omleggingen av tilskuddsordningen. I evalueringen blir det konkludert med at det er en tendens til at barnas morsmålskompetanse har utviklet seg til å bli svakere, og at dette kan ha sammenheng med at det etter omleggingen er blitt færre tospråklige assistenter i barnehagene. Undersøkelser fra blant annet Anders Bakken¹ (2007) viser at barnehageerfaring kan være en suksessfaktor for minoritetsspråklige elever i grunnskolen. Samtidig understreker Bakkens undersøkelser også at

¹ Bakken, Anders 2007: *Virkninger av tilpasset språkopplæring for minoritetsspråklige elever. En kunnskapsoversikt.* NOVA-rapport 10/07

morsmålsopplæring er en viktig faktor for skolefaglig mestring. Det er derfor viktig at barnehagene støtter opp om barnets språkferdigheter på best mulig måte ved blant annet å styrke barnas morsmålsutvikling. Tospråklige assistenter er en unik ressurs i dette arbeidet.

Tilskuddsordningen etter 2004 ga kommunene større myndighet og handlefrihet til å bruke de statlige midlene mer fleksibelt enn tidligere. Slik vi ser det, har ikke denne handlefriheten vært udelt positiv. Våre erfaringer tyder på at en del kommuner har valgt å ikke tildele midler til tospråklig assistanse, men har prioritert forsterket norskspråklig ressurs, innkjøp av språkstimulerende materiell eller kompetanseheving av barnehageansatte. At morsmålet blir nedprioritert, kan ha sammenheng med at det både på det administrative og politiske nivået i kommunene er for lite innsikt i og kunnskap om morsmålets betydning for minoritetsspråklige barns begreps- og språkutvikling. Hvis det øremerkede statstilskuddet til barn med minoritetsspråklig bakgrunn innlemmes i kommunenes inntektssystem frykter vi at førskolebarn med minoritetsspråklig bakgrunn kan få et enda dårligere tilbud til språkutvikling i barnehagen enn det de har i dag.

Når vi ser på erfaringene med omleggingen til en mer fleksibel bruk av tilskuddsmidlene etter 2004, trekker vi de konklusjonene at å innlemme de øremerkede statstilskuddene til kommune vil være uheldig med tanke på å sikre kvaliteten på tilbudet til barn med minoritetsspråklig bakgrunn i barnehagene. Dette kan føre til en uforutsigbar situasjon for barnehagene, og vi frykter at disse barna i enda mindre grad vil få de ressursene som de trenger for å kunne ha et kvalitativt godt barnehagetilbud, og for å kunne sikres en god forberedelse og overgang til skolen.

NAFO anbefaler sterkt at det øremerkede tilskuddet for barn med særskilte behov, knyttet til minoritetsspråklige barn, videreføres som et øremerket tilskudd. I kommuner med allerede presset økonomi kan det lett bli fristende å bruke midlene på områder som ikke har noe med minoritetsspråklige barn å gjøre, dersom de ikke lenger er øremerket. For å sikre at det faktisk blir lagt til rette for et kvalitativt godt barnehagetilbud og god begreps- og språkutvikling hos minoritetsspråklige førskolebarn, er det fremdeles behov for sterk statlig styring. Øremerkede ressurser til tospråklig opplæring vil legge til rette for nasjonale tiltak på dette området.

NAFO viser her til situasjonsbeskrivelsen i strategiplanen "Likeverdig opplæring i praksis – 2007-2009" hvor det er framholdt på side 13 at:

"Personalet i barnehagen er viktige rollemodeller for barna. Ansatte med en annen språklig og kulturell bakgrunn enn norsk er en verdifull ressurs og styrker barnehagens flerkulturelle og flerspråklige kompetanse."

Finansiering av ikke-kommunale barnehager

NAFO har ingen kommentarer til dette lovforslaget.

Innhenting av nødvendig data i barnehagesektoren

NAFO støtter dette forslaget. Det vil blant annet være viktig å kunne gjennomføre langtidsforskning for å se på sammenhengen mellom deltakelse i barnehagen og minoritetsspråklige elevers mestring senere i utdanningsløpet.

Med hilsen

Marit Gjervan, rådgiver NAFO